

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Повна назва ОП **Громадське здоров'я**

Цикл (рівень вищої освіти) **Магістр**

Галузь знань **22 Охорона здоров'я**

Спеціальність **229 Громадське здоров'я**

Тип освітньої програми **Освітньо-професійна**

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада
РЕКОМЕНДУЄ ухвалити рішення про акредитацію

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група) **Рівень В**

Рівень відповідності (ГЕР) **Рівень В**

Обґрунтування ГЕР*

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Сформовані цілі ОП відповідають заявленій місії та стратегії ЗВО

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Цілі ОП відповідають цілям заінтересованих сторін, особливо здобувачів

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Освітня програма, у т.ч. цілі, сформована із урахуванням тенденцій розвитку спеціальності

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група) **Рівень В**

Рівень відповідності (ГЕР) **Рівень В**

Обґрунтування ГЕР*

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Є потреба у перегляді структурно-логічної схеми, адже відсутній базового курсу з Громадського здоров'я у першому семестрі (хоча в ОП є дві ОК «ОК 10 Громадське здоров'я. Організація та управління охороною здоров'я» та ОК 14 Інтегрований курс «Громадське здоров'я»), яка б заклала основи знань з громадського здоров'я для усіх здобувачів вищої освіти, не залежно від їхньої попередньої освіти, обмежує спроможність ефективно втілювати інші базові ОК здобувачам без попередньої освіти з громадського здоров'я.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ПРН12-13 забезпечуються кількома ОК, хоча забезпечення таких важливих питань сфери громадського здоров'я, як аналіз та формування політики охорони здоров'я, було б доцільно зосередити в окремій ОК.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Для здобувачів заочної та очної форми навчання, заходи з нормалізації освітнього навантаження дають можливість досягти РН.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група) **Рівень В**

Рівень відповідності (ГЕР) **Рівень В**

Обґрунтування ГЕР*

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Заходи з валідації результатів навчання є прозорими, працюють та оновлюються за результатами міжнародного та національного досвіду

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група) **Рівень В**

Рівень відповідності (ГЕР) **Рівень В**

Обґрунтування ГЕР*

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

У закладі вищої освіти наявні всі заходи щодо формування методів та форм навчання не лише за вимогами студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, а завдяки здобутому міжнародному досвіду, заклад освіти максимально гнучко, легко та доступно здатен підійти сформувати якісний освітній процес з використанням інноваційних методів навчання (викладачі мають право самостійно визначати методи)

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація є доступна, зрозуміла та оцінена здобувачами позитивно

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Сучасне обладнання та його доступність, здатність викладачів чи студентів здійснювати наукові дослідження із їх впровадження в освітній процес свідчить про високий рівень готовності закладу освіти поєднувати навчання та дослідження. Завдяки практикоорієнтованому навчанню та проходженні практики студенти поєднують навчання і дослідження під час реалізації ОП, на чому було наголошено під час зустрічі з роботодавцями.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Незважаючи на те, що програма нова, політики у сфері громадського здоров'я в Україні почала формуватися з 2022 року, заклад освіти запозичує знання у процесах навчання викладачів у міжнародних проєктах.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Незважаючи на нову спеціальність, заклад вищої освіти має чітку візію заходів інтернаціоналізації та індикатори виконання поставлених завдань.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)   **Рівень А**

Рівень відповідності (ГЕР)   **Рівень А**

Обґрунтування ГЕР*

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

ЕГ фіксує, що в СумДУ створено чітку, зрозумілу та прозору систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти. Здобувачі своєчасно (на початку вивчення дисципліни) інформуються про особливості та вимоги оцінювання. В ЗВО також чітко унормовані правила перескладання контрольних заходів. Здобувачі можуть активно впливати на оптимізацію системи контрольних заходів в університеті, беручи участь в систематичних опитуваннях, де мають можливість висловити свої зауваження та побажання за допомогою «відкритих» питань, що включені до анкети.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту

інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Принципи академічної доброчесності є ціннісними засадами діяльності СумДУ: розроблено всю необхідну нормативну базу, здобувачі в повній мірі ознайомлені з питаннями академічної доброчесності (ЗВО має активний онлайн курс «Академічна доброчесність: виклики, дії, успішні історії» та щорічний захід «Академічна доброчесність на варті якісної освіти: готовність №1»), НПП мають можливість перевіряти на наявність плагіату не лише фінальні, але й поточні роботи здобувачів.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)   **Рівень А**

Рівень відповідності (ГЕР)   **Рівень А**

Обґрунтування ГЕР*

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Кваліфікація викладачів за ОП «Громадське здоров'я» відповідає тим дисциплінам, які вони викладають.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Чітко працює система залучення роботодавців як до формування ОП, так і до її реалізації, організації практичної підготовки здобувачів; участі в конференціях тощо.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Є ініціатива у впровадженні кооперації із центром НМУ

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Добре врегульована та налагоджена система матеріального заохочення, яка стимулює розвиток викладацької майстерності НПП. Навіть в умовах війни СумДУ зберіг мотиваційні доплати. Звичною є практика регулярного підвищення кваліфікації НПП як у рамках міжнародного академічного співробітництва, неформальної освіти, так і на базі ЗВО (в т.ч. у Центрі розвитку кадрового потенціалу). Прикладом є активна співпраця із прометеус у контексті залучення широкого кола здобувачів, викладачів до проходження загальних курсів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)   **Рівень А**

Рівень відповідності (ГЕР)   **Рівень А**

Обґрунтування ГЕР*

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Сучасна та достатня матеріально-технічна база повністю забезпечує умови для якісної підготовки здобувачів вищої освіти за ОП, освітнє середовище (наскільки це можливо у воєнний час), безпечне для здобувачів вищої освіти і працівників ЗВО; умови для здобувачів з особливими потребами створені. Забезпечено безоплатний доступ викладачів і здобувачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. 5

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Наявність обладнаних сховищ і чітко регламентованого алгоритму дій у надзвичайних ситуаціях у взаємодії з Департаментом цивільного захисту населення СумОДА; усвідомленого балансу он-лайн та оф-лайн навчання з урахуванням ситуації воєнного часу.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Активна діяльність Психологічної служби, послугами якої мають змогу користуватись (в т.ч. дистанційно) всі учасники освітнього процесу, забезпечує психологічну підтримку, що особливо важливо в умовах триваючої війни. Наявність Центру підтримки сім'ї «Студентський лелека», з можливістю тимчасового перебування дітей та інформаційного, психологічного, соціального й педагогічного консультування батьків. Функціонування власної мережі і бази даних, платформи змішаного навчання на

платформі MixLearning СумДУ й використання технологій електронного та дистанційного навчання, віртуальних електронних читальних залів, ресурсів бібліотеки СумДУ тощо.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Є чіткі та дієві процедури. Заклад має цінності, які формують середовище нульової толерантності.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)   **Рівень А**

Рівень відповідності (ГЕР)   **Рівень А**

Обґрунтування ГЕР*

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Створена внутрішня система забезпечення якості освіти СумДУ, яка складається з п'яти інституційних рівнів дозволяє своєчасно виявляти недоліки, аналізувати та своєчасно їх коригувати. В університеті є інструмент реагування внутрішньої системи забезпечення якості на недоліки освітньої програми. Всі виявлені недоліки аналізуються та своєчасно коригуються

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Система внутрішнього забезпечення якості освіти функціонує на засадах взаємодії та чіткого розподілу функціональних обов'язків, із залученням студентського самоврядування.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Система діє, реагує на поставлені ризики.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Завдяки багатопрофільності закладу (що можна виокремити як позитивний фактор) у великому закладі є багато цінностей, які ніби злиті в одну - якість. Саме ця цінність присутня в душі цього закладу, що позитивно оцінює готовність закладу швидко змінювати. Саме цей драйвер впливає на реалізацію ОП та її удосконалення.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)   **Рівень В**

Рівень відповідності (ГЕР)   **Рівень В**

Обґрунтування ГЕР*

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Рекомендовано удосконалити пошукову систему.

Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми *

При наступному перегляді освітньої програми, особливо цілей, просимо взяти до уваги результати моніторингу стану системи охорони здоров'я BOOЗ (PRIORITIES FOR HEALTH SYSTEM RECOVERY IN UKRAINE), Public Health Situation Analysis (PHSA) – Long-form (Health cluster), Стратегічні напрямки охорони здоров'я за даними МОЗ та новий ЗУ Про громадське здоров'я та ЗУ Про захист населення від інфекційних хвороб.

Результатом наступного перегляду ОП стане: зміни наповненості та/або кількості ОК, ВК; зміни цілей ОП; розширення поняття у ОК про систему фінансування ОЗ у контексті порівняння моделей до та після військової відбудови країн (приклад, Ізраїль за світом Центру ОЗ України).

Внести зміни у фокус ОП: забрати слова про "страхова медицина", що є не вірним (стаття Павла Ковтонюка на Дзеркалі тижня) навіть за своїм прямим поняттям; додати до фокусу "оцінку неінфекційні проблеми ГЗ - забезпечення заходів безпеки громади, де забезпечено підтримку, інклюзивність і створено соціальні та фізичні умови для різних груп населення (осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, вагітних та осіб з дітьми тощо); оцінка фізичному, психологічному й соціальному здоров'ю та добробуту У КОНТЕКСТІ ГРОМАДИ!

У процесі перегляду ОП та виведенні його на вищий рівень, рекомендую залучити думку стейкхолдерів - наприклад, доц. Федір Лапій, представники ВООЗ, МСФ, МКЧХ тощо.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми *

Рекомендовано змінити назву ОК 7 Економіка та фінансування системи охорони здоров'я. Страхова медицина в системі охорони здоров'я. у зв'язку з відсутності такого поняття як "Страхова медицина" у іноземних джерелах (звіти ВООЗ чи світового банку (2019 рік) щодо стану системи ОЗ) та ЗУ Про фінансування охорони здоров'я та загальнообов'язкове МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ в Україні.

Провести заходи із оцінки потреб та ринку міжнародних/національних роботодавців у сфері громадського здоров'я в Україні за для виявлення реальних потреб роботодавців на ринку праці (фахових компетентностей) (наприклад, навички стратегічного планування, оцінки стану проєкту, професійні навички з моніторингу та прогресування різних захворювань, оцінки ризиків тощо).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання *

Взяти участь у заходах щодо виявлення ключових можливостей у створенні міжнародної кооперації між ЗВО за для забезпечення навчання/викладання та обміну знань.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою *

Досягти виконання поставлених завдань щодо інтернаціоналізації (академічної мобільності)

Рекомендовані теми наукових праць на магістерському рівні нагадують рівень 5-6 НРК. Тому рекомендовано переглянути рекомендовані теми КР та вказати основні ті, які напряму класифікують основні РН здобувача та потреби в перспективні 5 років (наприклад, на жаль, протягом 5 років у країні буде збільшуватися епідемічні показники з ВІЛ та Гепатит В, що створить потребу у виявленні, лікуванні, забезпеченні камплайнсу пацієнта та імунопрофілактиці населення).

Критерій 6. Людські ресурси

У довгостроковій перспективі долучитись до процесу обміну знаннями/досвідом у проєкті СКОВОРОДА НАУКМА у контексті розвитку громадського здоров'я. Також цікавим для здобувачів було б залучення фахівців на прочитання лекцій щодо суспільно важливих питань управління системою, гетерархія тощо наприклад, Матвій Хренов, Тетяна Черниш, Наталія Рябцева.

Критерій 9. Прозорість та публічність *

Рекомендовано удосконалити пошукову систему